

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

ЦНУ імені Петра Могили

Леонід КЛИМЕНКО

Клименко 2024 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
для вступу на 2 курс навчання
для здобуття ступеня бакалавра
зі спеціальності
227 «Терапія та реабілітація»

Миколаїв – 2024 рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розроблена для вступних фахових випробувань на навчання за освітньо – кваліфікаційним рівнем «бакалавр» за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація» на 2 курс.

Мета фахового випробування полягає у визначенні відповідно до ОП бакалавра галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» ступеня сформованості знань, умінь і навичок абітурієнтів, а саме у перевірці засвоєння теоретичних знань з анатомії людини та основ фізичної реабілітації, уміння аналізувати будову людського організму, топографію структур опорно-рухового апарату, розуміння теоретико-методологічних основ реабілітації, зокрема, фізичної терапії, ерготерапії.

Вступник повинен знати: найбільш важливі закономірності анатомії людини, анатомічні особливості систем людського організму, остеологія, артрологію та анатомію м'язів, теоретико-методологічні основи фізичної реабілітації, особливості впливу засобів фізичної реабілітації на функціональний стан людини, показання та протипоказання до застосування методів фізичної реабілітації.

Вступник повинен вміти: характеризувати організм людини як біологічну систему, розпізнавати органи та системи органів людини на моделях, муляжах, препаратах; пов'язувати теоретичну підготовку з практикою фізичної терапії, ерготерапії.

Фахове вступне випробування включає такі модулі дисциплін:

1. Модуль 1. Скелетна система.

Будова, форма і функції кістки. З'єднання кісток скелета. Будова хребта. Будова і з'єднання кісток грудної клітини. Будова і з'єднання кісток черепа. Череп у цілому. Будова та з'єднання кісток верхньої кінцівки. Будова та з'єднання кісток таза. Будова та з'єднання кісток нижньої кінцівки.

2. Модуль 2. М'язова система.

М'язи грудей і живота. М'язи спини, шиї, голови. М'язи поясу верхньої кінцівки. М'язи вільної верхньої кінцівки. М'язи кисті. М'язи поясу нижньої кінцівки. М'язи вільної нижньої кінцівки. М'язи стопи.

3. Модуль 3. Основи фізичної реабілітації.

Загальні відомості про фізичну реабілітацію. Диференціація понять фізична реабілітація, фізична терапія, ерготерапія. Реабілітація та її різновиди. Система підготовки фахівця з реабілітації, його фахові компетенції. Етичний кодекс фахівця з фізичної реабілітації. Спеціальні і загальні завдання реабілітації. Принципи реабілітації. Етапи реабілітації. Реабілітаційний цикл та його компоненти. Засоби та методи реабілітації,

клініко-фізіологічне обґрунтування їх впливу на організм пацієнта.

Модулі характеризують загально – теоретичні знання зі спеціальності 227 «Терапія та реабілітація».

Фахове випробування вступників сприяє виявленню здібностей у майбутніх фахівців до галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 227 «Терапія та реабілітація».

I. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Скелетна система.

Тема 1. Будова, форма і функції кістки.

З'єднання кісток скелета. Будова хребта. Будова і з'єднання кісток грудної клітини. Будова та з'єднання кісток черепа. Череп у цілому.

Тема 2. Будова та з'єднання кісток кінцівок.

Будова та з'єднання кісток верхньої кінцівки. Будова та з'єднання кісток таза. Будова та з'єднання кісток нижньої кінцівки.

Питання для підготовки до Модуля 1:

1. Розвиток кісток (стислі дані з філогенезу, онтогенезу), їхня класифікація (за формою, будовою і розвитком).
2. Окремі частини кістки: діафіз, епіфіз.
3. Будова кістки: коркова (компактна) і губчаста (трабекулярна) речовина.
4. Хімічний склад, фізичні і механічні властивості кістки.
5. Кістка як орган.
6. Класифікація з'єднань кісток відповідно їхній будові і функціям: фіброзні з'єднання (синдесмози: шви, вклинення); хрящові з'єднання (синхондрози); симфіз (напівсуглоби); синовіальні з'єднання (суглоби).
7. Будова і складові елементи суглоба.
8. Класифікація суглобів за будовою і формою зчленованих поверхонь і виконуваних функцій.
9. Хребет (вигини, вікові і статеві особливості).
10. Особливості будови в різних відділах хребетного стовпа (шийні, грудні і поперекові хребці). Криж, куприк.
11. Ребра і грудина. Будова. Класифікація ребер.
12. Череп. Мозковий і лицьовий відділи черепа, їх зміни в процесі антропогенезу.
13. Кістки, що складають мозковий череп: лобова, клиноподібна, потилична, тім'яна, гратчаста, скронева.
14. Кістки лицьового черепа: верхня і нижня щелепи, нижня носова раковина, леміш, носова, слізна, піднебінна, під'язична кістки.
15. Топографія черепа: склепіння, зовнішня і внутрішня основа черепа.
16. Передня, середня і задня черепні ямки; очна ямка, порожнина носу; кістки, що входять до складу стінок ротової порожнини; скронева,

- підскронева і крилоподібно-піднебінна ямки.
17. Кістки верхньої кінцівки. Пояс верхньої кінцівки: ключиця, лопатка.
  18. Скелет вільної верхньої кінцівки: плечова кістка, кістки передпліччя і кисті.
  19. Кістки нижньої кінцівки. Пояс нижньої кінцівки: тазова кістка, її частини.
  20. Скелет вільної нижньої кінцівки: стегнова кістка, кістки гомілки, стопи.

Модуль 2. М'язова система.

Тема 1. М'язи голови, шії, грудей, живота та спини.

М'язи голови. М'язи грудей. М'язи спини. М'язи шії. М'язи живота.

Тема 2. М'язи верхньої та нижньої кінцівки.

М'язи поясу верхньої кінцівки. М'язи вільної верхньої кінцівки. М'язи кисті. М'язи поясу нижньої кінцівки. М'язи вільної нижньої кінцівки. М'язи стопи.

Питання для підготовки до Модулю 2:

1. М'яз як орган, складові частини.
2. Сухожилля (апоневрози).
3. Класифікація м'язів за формою, будовою, походженням і функціями.
4. М'язи - синергісти й антагоністи.
5. Допоміжні апарати м'язів: фасції, піхви, сухожилкові зв'язки, синовіальні сумки, блоки, сухожильні дуги, кістково-фіброзні канали.
6. М'язи і фасції тулуба (торса). Класифікація м'язів тулуба за формою і походженням.
7. Сегментарна будова м'язів тулуба.
8. Поверхневі (трапецієподібний, найширший м'язи спини, ромбоподібний та ін.) і глибокі (м'яз, що випрямляє хребет, поперечноостистий та ін.) м'язи спини.
9. М'язи і фасції грудей. Міжреберні й інші м'язи.
10. Діафрагма, її розвиток, будова, топографія і функції.
11. М'язи і фасції живота. Косі, поперечні і прямі м'язи живота. Піхва прямого м'яза живота. Пірамідальний м'яз.
12. Пахвовий канал. Біла лінія, пупочне кільце. Квадратний м'яз попереку. Черевний прес, його складові елементи.
13. Топографія окремих областей грудей і живота.
14. М'язи і фасції шії. Класифікація м'язів шії. Поверхневі м'язи шії. М'язи, розташовані вище (надпід'язичні) і нижче під'язичної кисті (підпід'язичні м'язи).
15. Глибокі м'язи шії. Потиличні м'язи.

16. М'язи і фасції голови. Мімічні (м'язи обличчя) і жувальні м'язи.
17. М'язи і фасції поясу верхньої кінцівки (плечового поясу).
18. М'язи і фасції плеча, передпліччя, кисті; долонний апоневроз.
19. М'язи і фасції поясу нижньої кінцівки (тазового поясу).
20. М'язи і фасції стегна, гомілки, стопи.

Модуль 3. Основи фізичної реабілітації.

Тема 1. Загальні відомості про фізичну реабілітацію.

Загальні відомості про фізичну реабілітацію. Реабілітація та її різновиди. Система підготовки фахівця з реабілітації, його фахові компетенції. Етичний кодекс фахівця з фізичної реабілітації.

Тема 2. Завдання і види реабілітації.

Спеціальні і загальні завдання реабілітації. Принципи реабілітації. Етапи реабілітації. Реабілітаційний цикл. Засоби та методи реабілітації, клініко-фізіологічне обґрунтування їх впливу на організм пацієнта.

Питання для підготовки до Модулю 3:

1. Поняття та види реабілітації.
2. Мета і завдання реабілітації.
3. Основні принципи реабілітації.
4. Основні етапи реабілітації.
5. Особливості стаціонарного етапу реабілітації.
6. Особливості санаторно-курортного етапу реабілітації.
7. Особливості амбулаторно-поліклінічного етапу реабілітації.
8. Рухові режими на різних етапах реабілітації.
9. Поняття реабілітаційного обстеження, реабілітаційного потенціалу хворого, реабілітаційного прогнозу.
10. Реабілітаційний діагноз, особливості його постановки.
11. Поняття реабілітаційного циклу.
12. Засоби та методи реабілітації.
13. Механізм реабілітаційного впливу масажу.
14. Показання та протипоказання для застосування масажу.
15. Механізм реабілітаційного впливу ЛФК.
16. Показання та протипоказання для застосування ЛФК.
17. Механізм реабілітаційного впливу фізичних чинників.
18. Показання та протипоказання для застосування фізіотерапії.
19. Принципи складання програм фізичної реабілітації.
20. Методи контролю ефективності реабілітаційних заходів.

II. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБОВУВАННЯ

Головне завдання фахового вступного випробування полягає у тому, щоб виявити рівень теоретичних знань та практичних вмінь набутих абітурієнтами під час підготовки до вступу на освітньо – кваліфікаційний

рівень «бакалавр» спеціальності 227 «Терапія та реабілітація».

Вступні випробовування проводяться у вигляді письмового тестового іспиту. Загальна тривалість іспиту – півтори години.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Екзаменаційне завдання містить 30 тестових питань, що охоплюють всі теми, наведені в тематичному змісті даної програми. Кожне тестове питання оцінюється у 4 бали, поріг склав/не склав становить 5 тестових питань. Таким чином, правильна відповідь на 30 тестових питань оцінюється у 200 балів:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	0	0	0	100	104	108	112	116	120
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
124	128	132	136	140	144	148	152	156	160
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
164	168	172	176	180	184	188	192	196	200

IV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Анатомія людини. У трьох томах. Том перший / Під ред. проф. В.Г.Ковешнікова. – Луганськ: вид-во «Шико» ТОВ «Віртуальна реальність», 2005. –328 с. Том другий / Під ред. проф. В.Г.Ковешнікова. – Луганськ: вид-во «Шико» ТОВ «Віртуальна реальність», 2005. –260 с. Том третій / Під ред. проф. В.Г.Ковешнікова. – Луганськ: вид-во «Шико» ТОВ «Віртуальна реальність», 2005. –400 с.
2. Бочкова Н.Л. Анатомія людини. Частина 1. Анатомія опорно-рухового апарату. [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студентів спеціальності 227 „Фізична терапія, ерготерапія ” / Н.Л. Бочкова; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл : 4,30 Мбайт). – Київ: «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2021. – 258 с.
3. Вакуленко, Л. О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підруч. для студентів I рівня вищ. освіти: галузь знань 22 «Охорона здоров'я», спец. 227 «Фізична терапія, ерготерапія» / Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук, Д. В. Вакуленко. – Тернопіль : ТДМУ : Укрмедкнига, 2019. – 372 с
4. Головацький А. С., Черкасов В. Г., Сапін М. Р. та ін. Анатомія людини: підручник. В 3 т. / Вінниця, Нова книга, 2018. 1200 с.

5. Майкова Т. В. Ерготерапія: підручник / Т. В. Майкова, С. М. Афанасьєв, О. С. Афанасьєва. - Дніпро : Журфонд, 2019. - 374 с.
6. Медична та соціальна реабілітація: навчальний посібник / за заг. ред. І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко. Тернопіль: ТДМУ, 2005. 402 с.
7. Мартіні Ф. Анатомічний атлас людини. / за ред. В.Г. Черкасова; переклад з 8-го англ. вид. К., Медицина, 2011. 128 с
8. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підруч. для студентів I рівня вищ. освіти: галузь знань 22 "Охорона здоров'я", спец. 227 "Фізична терапія, ерготерапія" / за заг. ред.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2020. - 372 с.
9. Сидоренко П. І. Анатомія та фізіологія людини: Підручник – 3 вид, К.: Медицина, 2011. – 248 с.
10. Федонюк Я. І. Анатомія та фізіологія з патологією. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2001. – 676 с.
11. Фізична реабілітація, спортивна медицина : підручник / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич [та ін.] ; за ред. В. В. Абрамова, О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ: Журфонд, 2014. – 456 с.
12. Швесткова Ольга, Сладкова Петра та кол. Фізична терапія: Підручник. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 272 с.

Програма розглянута та затверджена на засіданні приймальної комісії університету
(протокол № 5 від «25» квітня 2024 року).

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Вікторія ЧОРНА